

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztik: **Dr. KUN BÉLA** és **Dr. RÉVÉSZ IMRE.** Főmunkatárs: **Dr. SZÁSZ IMRE.**

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A munka végén.

Szeptember tizennegyedik és tizenötödike végét jelenti a másfél évtizednél tovább tartó munkának: a Zsinat a törvénycikkek harmadik olvasásban megállapított szövegén megtette azokat a változtatásokat, amelyek a Kormányzó úr elé terjesztéshez szükségesek voltak s immár aligha lehet kétséges a leg-
rövidebb idő alatt bekövetkezendő jóváhagyás.

Másfél évtizednél tovább tartott ez a munka mert nem a mostani Zsinat kezdetén, 1928-ban kezdődött, hanem már az 1917-i Zsinatot megelőzően. Az egyházkerületek már 1917 előtt éveken át foglalkoztak a törvényelőkészítési munkájával s az 1917-ben megnyílt Zsinat nem azért nem tudta feladatát elvégezni, mintha a munkája kellően előkészítve nem lett volna, hanem köztudomás szerint a nemzet életében bekövetkezett szerencsétlen változás miatt. Akkor tehát, amikor a munka befejezésekor háláldozatot adunk, nemcsak az 1917-i zsinat tagjairól és kivált vezetőiről is meg kell emlékeznünk.

Azok közül, akik a reformáció négyszázados jubileumán kezdődött Zsinat vezetői voltak, egyedül Baltazár Dezsőnek engedte meg az isteni kegyelem, hogy a zárókő letételénél is jelen legyen. Mind a két Zsinatnak, elejétől végig, ő volt a lelkes elnöke. A világi elnöki széken azonban hárman következtek egymás után: gróf Degenfeld József, Dókus Ernő és Balogh Jenő. Azok közül, akik hivatalból voltak az 1917-i Zsinat tagjai, Kenessey Béla, Petri Elek, Németh István, Tüdős István, sőt közülök kettőnek utóda: Nagy Károly és Révész Kálmán püspökök, utóbbi a Zsinat alelnöke; továbbá gróf Degenfeld József, Darányi Ignác, gróf Tisza István, báró Kemény Árpád főgondnokok, elmentek a minden élők útján. Mások is, nagytekintélyű, nagy tudású férfiak számosan itthagytak bennünket. Ha arra gondolunk, hogy például a tiszántúli egyházkerületben az esperesi és gondnoki kar teljesen kieserélődött 1917 óta, könnyű lesz hozzávetni az 1917 óta bekövetkezett nagy változásokról.

Emlékezetem szerint a tiszántúli egyházkerület 39 mandatariususa közül mindössze négyen voltunk az 1917-i kezdő és az 1933-i záró gyűlésnek is tagjai.

A Gondviselés bölcsessége rendelte ezeket a nagy változásokat és azt is, hogy ne az 1917-i, hanem csak az 1928-i Zsinaton érjünk eredményt. Bármilyen súlyos veszteségeket szenvedtünk jeleseink halálával, másrészt javára szolgált a törvényalkotásnak az ifjabb s a kor szavát jobban megértő tagok bevonulása.

Attól félek, hogy ha 1918 október gyásza nem következett volna reánk s új törvénykönyvünket akkor megalkothatjuk vala, — az talán jobb és itt-ott elvszerűbb lett volna törvénykönyvnek, de az evangélium szellemét nem viselte volna úgy magán, mint ez a törvénykönyv. Ennek a most megalkotott egyházi törvénykönyvnek ugyanis az a legnagyobb erőssége, amit némelyek szemére vetnek, hogy ugyanis sokkal inkább *egyházi*, mint *törvénykönyv*. Egyik-másik nagy öregünk, akinek kifejezett jogászérzékét nem elégítette ki a szövegnek biblikus vagy hitvallásos kenetessége, zörgött is annak idején emiatt, de az újabb generáció inkább volt hajlandó engedni a jogászti tökéletességből, mint a vallásos szempontok előtérben tartásából. S a fogyó számú nagyok, néha egy kis csöndes dorgatórium után, engedték betelni a kicsinyek akaratát.

1917-ben ez nem lett volna így.

De azt ne gondolja bárki is, hogy én az elköltözött nagyok rovására írnám azt, hogy 1917-ben másforma lett volna a törvénykönyv, mint amilyen így — Istennek hála — lett.

Ők abban a felfogásban nőttek nagyra és éltek mindvégig, hogy a magyar reformátusságnak a magyar államban más felekezetekkel egyenlőségét biztosítani a főfeladat s e feladat megvalósíthatása végett erős külső szervezetet és az állammal és törvényeivel teljes összhangot kell minden vonatkozásban létesíteni. E feladatot nagyszerűen meg is valósították s emléküket ezért áldani fogja az utókor.

Ellenben a mi feladatunk nem az államhoz való kapcsolatok építgetése, hanem az aranyborjúhoz pártolt népnek Istenhez visszavezérlése. Ezt a célt kell ma szolgálni mindennek, az egyházi törvénykönyvnek is.

Én úgy vélem, becsülettel szolgálja.

K. B.

KÖZÉLET

Az államosítás és a képzelődés.

Írta: Kósa Béla.

Nem szoktam a rendesen személyeskedésbe fülő, szándékos félreértésekre, méltatlan gyanúsításokra és bosszantó sajtóhibákra válaszolni, csak akkor, ha az ügy érdeme kívánja. Az olvasók sokféleségét, különböző felfogását, lelki berendezkedését és képzelőtehetségét pedig érdekesen mutatja az, hogy míg az egyik nem ért egyet velem az államosítás elítélésében, a másik azért forol hozzám, mert szerinte én tudom legjobban hogy s mint kell iskolát államosítani. (Risum teneatis!...)

Ennek egyik oka az, hogy az iskolák államosításáról (és községezéséről) irogatván, igyekeztem tárgyilagosan előadni, hogy itt vagy amott milyen káros dolgokat tapasztaltam egyházi szempontból, a bennünket bántó tankönyvek és az azokat sugalmazó, használatba vétető szellem miatt.

Vagy pedig azt mutattam ki, hogy ha *pénzügyileg megkönnyebbülésnek* látszik is az iskolától való keserves lelki megválás, a gyermek-sereget azért nekünk kell megtartanunk, mert ettől a seregtől függ egyházunk jövője. Mert ugyebár a gyermek és a jövő miatt kell nekünk az iskola is?.....

Ha eddig úgy tudtuk és úgy mondtuk, hogy az iskola az egyház veteményes kertje, ezután módosítsuk ezt oda, hogy a gyermekek az egyház palántái. Ha ezeket a palántákat mi Jézus szellemében ápoljuk, akkor oly mosolyogva és boldogan fordulnak hozzánk, mint ahogy a virág tárja kelyhét a nap felé.

Aki nem próbálta, annak fogalma sincs arról, hogy milyen öröm az, amikor egy rakás iskolás gyermek rákapaszkodik az emberre: Tiszteletes úr! Legyik még egy vallásóra stb!... És hogy az a kedves, nehezen várt vallásóra emléke és a szeretett Tiszteletes bácsin keresztül az egyházzól kialakult képzet mily áldásosan kíséri egy életen át a gyermeket és hogyan hat ez évtizedek múlva vissza gyümölcsözőleg az egyházra, arról azt hiszem nem kell sokat beszélnem.

Nem látom szükségét annak, hogy egyik mélyen tisztelt olvasómmal szemben én védelmezzen a református iskolát, mely szerinte „*fejlesztésképtelen*” és a „*mai korhoz mért kívánalmakat sem képes kielégíteni*”, inkább azt aján-

lom mindenkinek: ne képzelődjünk és ne általánosítsunk! Poros, fütetlen, olajozatlan, 80—120 létszámú nem felekezeti iskolai osztályt én is ösmerek, olyan higiéniai állapotokkal, amelyet felekezetenél nem túrnének. (Tanítója majdnem idegbeteg!...) És ösmerek olyan református elemi iskolát, amely szépség, modernség, higiénia, praktikusság és pedagógiai szempontból minden versenyen felül áll. A télen fahiány miatt nem taníthattak benne. (Tessék megnézni Derecskén!...)

Azt a bizonyos pedagógiát, higiénit, kultúrshinvonalat, öncélú Magyarországot és más egyebeket emlegetni talán lehet máskor, csak pont az államosítással kapcsolatban nem ildomos.

A mi felekezeti iskoláink századokon át a legkiválóbb férfiakat adták Magyarországnak. A mi vallásunk a haladás, a fejlődés legbiztosabb alapja. Éppen azért a gazdasági viszonyok jobbrafordulásáért — ami sok mindenen segít — imádkozzunk épúgy, mint alkalmas papokért, tanárokért és tanítókért, akik által az Isten kegyelme, Igéjével a lelki és szellemi állapotot is olyanná fogja tenni, amelyben még a kényszerűségből, ideiglenesen feladott, vagy még feladandó iskolák is visszakerülnek. De e nélkül nem. Nem is volna értelme!...

Az ideális iskola ideális eszményi emberek nélkül a felekezeteknél épúgy, mint az államnál, vagy a községeknek mindig a képzelődések világába fog tartozni!...

Nekünk mulasztásaink vannak a lelkész, tanár- és tanítóképzés körül épúgy, mint a hívek nevelésénél; a gyülekezetek szellemi vezetése körül épúgy, mint az egyházak és iskolák anyagi ügyeinek intézésénél. Ennek meg kell adnunk az árát...

A nagy baj az lenne, ha nem tanulnánk, csak képzelődnénk, okoskodnánk és egymást okolnók, közben iskoláink és híveink elsikkadnának.

A római katholicizmus szánalmas gúnyal, diadalmasan nézhetné vergődésünket, a szekták pedig kárörvendő konoksággal és szemforgató cinizmussal agitálnának a romokon, amelyeket mi nem tudnánk eltakarítani a porciókon: állásokon, tisztségeken, címeken való osztzkodás mohósága és az elveken való kevély marakodás fontossága miatt.

De ugy-e nem így lesz, hanem mi eltűrjük egymást szeretetben, megbocsátunk egymásnak az Úrért és nem uralkodni, hanem szolgálni akarunk Őmellette!?...

Az én igénytelen felfogásom különben az, hogy ahol az egyházak nem bírják most az iskola fenntartását, ideiglenesen vegyék át a községek, a mi általunk megszabott kikötések mellett. Ám az állam állítson fel új iskolákat és nevezzen ki új tanítókat, ahol szükség van rá, de legelső kötelessége volna a régi, hűséges és sok áldozatot hozott iskolafenntartó egyházak megmentése.

A mi autonómiánk.

Lapunk 1932. év 50. számában *Sérelem* cím alatt szövegeztük, hogy Bihar vármegye közigazgatási bizottsága 1351—1932. k. b. sz. alatt hozott határozatában több református iskolafenntartó egyház ellen az 1931—32. költségvetési évről még kifizetetlenül maradt tanítói javadalmak behajtása érdekében végrehajtást rendelt el a 81,800—1932. sz. alatt kelt vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletre való hivatkozással. A hosszúpályi református egyház vezetősége ezt a közigazgatási bizottsági határozatot a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz megfellebbezte. A fellebbezésben nevezett egyház előljárósága elmondta, hogy az ilyen önkényes eljárás egyenesen illuzióriussá teszi egyházunk önkormányzati jogát. Továbbá rámutatott arra, hogy a közigazgatási bizottság illetéktelenül avatkozott bele egyházunk belügyébe. Mert kétségtelen, hogy a jus supremæ inspectionis alapján a vallás- és közoktatásügyi Miniszter urat mindenkor megilleti a legfőbb felügyeleti jog református egyházunk iskolái felett, de az már nem törvényszerű, hogy erre a jogra való hivatkozással a vármegyei közigazgatási bizottság fenti módon beavatkozzék egyházunknak belügyébe. Ez az eljárás határozottan autonómiánk megbántását, semmibe vételét jelenti.

A fellebbezésre a válasz csaknem egy év múlva megérkezett és szól az ekképpen:

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr 65,228—1933. VI. sz. alatt kelt rendelete alapján, — a 45—1932. sz. alatt beadott fellebbezésre vonatkozólag értesíti bizottságunk (közigazgatási bizottság), hogy a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr hivatali elődje az egyházi autonómia szempontjából kifogásolt 1932. évi 81,800. sz. körrendeletét, amelyben a nem állami elemi iskolai tanítók és óvónők hátralekös helyi javadalmának országosan leendő behajtását rendelte el, az összes egyházi főhatóságokkal is közölte volt és ezek közül — bizonyára éppen a nemes cél méltánylásával — senki sem emelt az ellen sem akkor, sem azóta észrevételt.

Vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr hivatali elődje ezen emberséges intézkedésével egyáltalában nem szándékozott a református egyháznak törvényben gyökerező önkormányzatát megnyírni, amelyet vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr maga is tiszteletben tart és tartat.

Tehát mindazok, kiket illet, vegyék tudomásul, hogy református egyházunk autonómiáján csorba ezúttal se esett.

Sz. I.

Az „árva“ szónak csak a szavadban van meg a távlata s azonnal elvész az, ha egy bélyeget fel kell ragasztanod?

HÍRADÁS

Sírköavatás.

Meghatóan szép és kegyeletes ünnepély folyt le e hó 17-én, délelőtt a cseh-megszállott területen fekvő *Beregrákos* községben. Ekkor avatták föl a falu népének szinte tüntetésszerű, meleg részvételével a sírkövét az ottani református egyház néhai, nagyérdemű lelkipásztorának, *id. Pap Károlynak*, aki több mint fél-századon át vezette híveit a hazafias és istenes élet útjain, akinek az emléket halála után két évlizeddel is ugyanolyan áldó kegyelettel őrzi a falu apraja-nagyja. És minél kiáltóbb az ellentét az egyház és a falu akkori virágzó kora és a mai viszonyok közt, annál fájdalmasabban és gyakrabban.

Az ünnepély templomi istentisztelettel kezdődött, amelynek végeztével a magyar (kálvinista) és orosz (gör. kath.) harangok zúgása mellett vonult ki a falu népe faj- és felekezeti különbség nélkül a temetőbe. Egy hosszú, végeletlan sor, sugárzó arccal, ünneplő ruhában. Elöl az iskolásgyerekek tanítóik vezetésével, aztán az elhunyt lelkész gyermekei közül: *János*, már maga is nyugalmazott lelkész feleségével és fiával, *Zoltánnal*, debreceni klinikai tanársegéddel és testvérével, *Károlylyal*, ugyanottani egyetemi tanárral. Mellettük — utánuk az egyház presbiterei, a község vénei. A leányok-asszonyok kezében magukkötötte koszorú és tarka-barka színű őszirózsa-bokréták. A sírokat kívánták teleszórni vele, bár amire kiértek, már gyönyörű virágfűzér fonta körül a felavatandó márványoszlopot, valamint a körötte fekvő családi sírokat. Mert itt nyugszanak az ünnepelt lelkipásztor mellett édesatyja: *Jármii Pap János*, előbb munkácsi, majd beregrákos református lelkész, Bereg vármegye táblabírája stb.; anyósa: *békási Békássy Sándorné*, néhai Békássy Sándor, beregszászi református lelkész özvegye és hitvese: *Békássy Mária* „a legszeretőbb és legszeretettebb anya“, valamint korán elhunyt gyermekeik.

Az ünnep a XC. zsoltár megrázó dallamával nyílt meg s utána *Kiss Jenő*, a mai református lelkész mondott bensőséges imát és alkalmi beszédet, amelyben találóan idézte föl dicsőült elődjének kiváló egyéniségét, emelkedett szellemét, amelyet egyik legfőbb ki-tüntetése alkalmával megyeszerte úgy aposztrofáltak, mint „az egyéni és papi becsület megfestesült mintaképét“. Az ima és a beszéd között a helybeli dalárda énekelt a Boldogult egyik szép temetési énekéből. *Id. Pap Károly* ugyanis az egyházi énekköltés terén is sikerrel működött, mint nagy természetbarátnak tudós ösmeretei, ritka madár-, rovar- és kőgyűjteménye révén pedig messzeföldön híre volt. A lelkész beszéde után egy öreg, tisztos magyar gazda lépett a sírhoz és fejezte ki az egykori

hívek és a falu nevében soha nem muló hálájukat, amelyért viszont a Megboldogult két fia mondott köszönetet. Gondjaikba ajánlva a hívőknek az új sírkő megőrzését, a sírok ápolását, megkérve őket arra is, hogy a temetőkert másik, már romokban heverő papi emléket mielőbb állítsák helyre. Hiszen a múlt megbecsülése nemcsak kötelességük, hanem az ott küszködő magyarság jövőjének a munkálása is egyszersmind. Az iskolai énekkar adott elő még néhány gonddal betanult, alkalmi éneket s ezzel a felejthetetlenül szép ünnep, amely hovatovább egész hazafias jelleget öltött — végetért.

KÜLÖNFÉLÉK

A Kollégium tanévnyitó istentisztelete szeptember 15-én volt a Nagytemplomban, ahol dr. Nagy Sándor gimnáziumi vallástanár imádkozott.

A Dócei-leánynevelőintézet összes tagozata részére az ünnepélyes megnyitó istentisztelet a Kistemplomban volt szeptember 15-én. Az Igét Szele Miklós hirdette s végül imádkozott.

A debreceni egyetem hittudományi karán az első évre 50 hallgatót vettek fel. — A sárospataki teológián 20 elsőévest vettek fel.

A keresztyén diákszövetség világkongresszusa szeptember hó 6—14-ig tartotta gyűseit Jáva szigetén. A résztvevők nagy része Indiából, Kinából és Japánból gyűlt össze.

Kérelem. A nagykanizsai református egyházközség új templomának építése befejezéshez közeledik. De nincs fedezetük a templom belső berendezésére és felszerelésére és azután a templommal egybekapcsolandó lelkészlak felépítésére. Hogy templomukat a jövő tavasszal átadhassák rendeltetésének, ezért fordulnak most támogatásért egyházaink presbiteriumaihoz. Megküldik templomuk képét néhány példányban a népesebb egyházak lelkészi hivatalához, — egyrészt, hogy a jószívű adakozók láthassák eddigi áldozathozataluk eredményét, — másrészt, hogy a képes levelezőlapok árának (legalább 10 fillér) beküldésével mozdítsák elő a szent cél mielőbbi megvalósulását. Akik e szerény támogatásra sem hajlandók, szíveskedjenek a képeslapokat az eredeti borítékban visszaküldeni, úgyszintén az egyház történetét tartalmazó, régebben szétküldött füzetkét is, mint „nyomatványt“, 4 filléres postabélyeggel ellátott borítékban, a feladóhoz visszaküldeni.

A kiskorúak vallásáról hozott érdekes elvi jelentőségű döntést a belügyminiszterium legutóbb két esetben. Az egyik szerint 7—18 éves gyermekek a gyámhatóság beleegyezésével áttérhetnek a szülők közös vallására akkor is, ha az eredetileg vegyes vallású szülők egyike

házastársa halála után tért át annak vallására. A másik szerint akkor is áttérhetnek a gyermekek a szülők közös vallására, ha a vegyesvallású szülők áttérnek egy harmadik törvényesen elismert vallásra.

A nagyszalontai református egyházközség megüresedett lelkipásztori állására Arday Aladár gyantái lelkészt, a királyhágómelléki egyházkerület jegyzőjét hívta meg.

A Dócei-tanítónőképzőintézet vallástanárává dr. Illyés Endre szegedi hitoktató-lelkészt hívta meg dr. Soós Béla lelkész utódául. — Dr. Illyés Endre széleskörű irodalmi munkásságot fejtett ki eddig is. Különösen a néplélektan és gyermeklélektan körében ért el értékes irodalmi munkásságot. Az új vallástanár a debreceni református főgimnáziumnak volt jeles növendéke, teológiai tanulmányait Debrecenben és Kolozsváron végezte; filozófiai doktorátust pedig a szegedi egyetemen szerzett. Isten áldása legyen munkáján.

Hitébresztő konferencia. A hajdúsámsoni egyház vezetősége szeptember 16—18-án kerületi evangelizációs konferenciát rendezett. Nyolc, főleg szomszédos gyülekezetnek tagjai vettek részt a lelki áldásokban olyan nagyon gazdag összejövetelen mintegy 180-an. Minden napon bibliaórákat tartottak külön a nők, külön a férfiak részére. A konferenciái előadások során e sok nyomorúsággal teljes világban a Krisztushoz, mint legjobb orvoshoz vezető napsugaras utakat láthatták meg és ismerhették fel a vágyakozó lelkek. Előadók voltak Sallay István és Szikszay Benjámín Budapestről, Kiss József és Szabó Gyula Hajdúböszörményből, Nagy István Debrecenből, dr. Szász Imre Monostorpályiból és Veczán János Nyíregyházáról. A konferencia megrendezésének terhéért főleg a helybeli lelkész, Kiss János és felesége, a fáradhatatlan, buzgó lelkű tiszteletes asszony hordozták nagy gyönyörűséggel.

Lelkészköri értekezlet. A debreceni egyházmegyében a derecskei lelkészkör szeptember hó 10-én Sárándon tartotta összejövetelét. A kör határozatában felettes egyházhatósága útján kéri a kultuskormánytól az iskolai ügyeknek még e hó folyamán kielégítő módon a megoldását, különben kénytelenek lesznek az egyházak iskoláikat bezárni. Kéri továbbá az egyházak magas, még 40 pengős búzaár mellett megállapított illetékegyenértéknek a leszállítását. — A gyermeket házon kívül taníttató lelkipásztorok sérelmesnek és megterheltesnek tartják az iskolai internátusok részéről azt a helytelen eljárást, hogy nincsenek tekintettel az internátusi díjak beszédésénél a későn kezdődő és korán végződő iskolai esztendőre és a sok vakációra. Semmiféle engedményt e címen nem tesznek. Kérik ennek az ügynek a megoldását. A kör november havában Derecskén speciális református egyházi kiállítást rendez, amelyen az egyházak régiségeiket mutatják be.

Hivatalos értesítés.

A Tiszántúli Református Egyházkerület Püspökétől.

2978—1933. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli nagytiszteletű esperes és lelkész urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszteriumnak 68,500/VI. ü. o.—1933. szám alatt a nem állami elemi iskolai tanítók, óvónők és állandó menházvezetők egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegélye tárgyában érkezett leiratát tudomásulvétel céljából szó szerinti másolatban közlöm:

„Van szerencsém nagybecsű tudomására hozni, hogy előterjesztésemre a m. kir. minisztertanács — mérlegelve azt a rendkívül súlyos helyzetet, amelybe a nem állami népiskola-fenntartók és tanerők a gazdasági válság folytán kerültek — addig is, amíg megfelelő végleges megoldásra mód nyílik, ezeknek a fenntartóknak és tanerőknek azonnali ideiglenes megsegítését határozta el és erre a célra 250,000 P-t bocsátott rendelkezésemre.

Ezt az összeget mint *egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegélyt* osztom szét mindazon államsegélyes községi és hitfelekezeti elemi iskolai tanítók, óvónők és állandó gyermekmenedékházvezetők között, akik az 1932—33. költségvetési évre a fenntartótól járt illetményeiknek jelentős részét nem kapták meg.

1. Ez egyszerű rendkívüli illetménykiegészítő államsegély megállapításánál — a rendelkezésemre bocsátott hitelkeret betartása érdekében — a következő szempontokat követem:

a) Az egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegély megállapításának alapja az a természetbeni, vagy készpénzbeli illetményhátralék, amelyet a tanerők a folyó évi június hóban kibocsátott Kérdőíveken az 1932—33. költségvetési évről kimutattak.

b) Fizetés- vagy lakáspénzhátralék egyaránt figyelembevételük, de csupán azon összeg erejéig, amely a tanerőt szolgálati ideje alapján, illetőleg a fizetési és lakáspénz-osztály szerint törvényszerűen megilleti. Egyéb járandóságok figyelmen kívül hagyatnak.

c) Ha a hátralék a törvényszerű illetménynek 20—30%-a közt mozog, akkor a hátralékként megállapított összegnek huszonkettő (22) %-a;

ha a hátralék a törvényszerű illetménynek 31—50%-a közt mozog, akkor a hátralékként megállapított összegnek huszonhét (27) %-a;

ha a hátralék a törvényszerű illetménynek 51—70%-a közt mozog, akkor a hátralékként megállapított összegnek harmincnégy (34) %-a és végül

ha a hátralék a törvényszerű illetménynek 71—100%-a közt mozog, akkor a hátralékként megállapított összegnek nagyvennég (44) %-a folyósíttatik egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegély fejében.

d) Ha a hátralék a törvényszerű illetménynek 20%-át sem éri el, egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegélyt nem áll módomban engedélyezni.

2. A kiutalt egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegély a tanerőknek a fenntartóval szemben az 1932—33. költségvetési évről fennálló követeléséből levonandó s a fenntartó nevében és helyett a jelzett költségvetési évre teljesített részfizetésnek tekintendő.

3. Ha és amennyiben a fenntartó az illető tanerőknek az 1932—33. költségvetési évről hátralékos járandóságát időközben már kiszolgáltatta, vagy pedig minden remény megvan rá, hogy a közel jövőben kiszolgáltatni képes lesz, az iskolaszék vagy felügyelőbizottság — hazafiúi és emberbaráti belátására apelláltan — felhívatik, hogy az ekként szükségtelen egyszeri rendkívüli illetménykiegészítő államsegélyt a 116,655. számú csekkszámra javára (Vallás- és közokt. miniszterium. Nem állami elemi népiskolák illetményhozzájárulási számla. Budapest) azonnal fizesse vissza, avégből, hogy ez az összeg is a többi nehéz helyzetben lévő fenntartó és tanerő intenzívebb támogatására legyen fordítható.

Tisztelettel kérem a Főtiszt. Egyházi Főhatóságot, méltóztassék ezen intézkedéseket tudomásul venni, a böles egyházi főhatósága alá tartozó iskolaszékekkel és felügyelőbizottságokkal közölni és ez utóbbiaknak figyelmét kivált a fenti 2. és 3. pontok alatt foglaltakra felhívni.

Budapest, 1933. évi szeptember hó 11-én.

A miniszter helyett:

Dr. Petri Pál s. k.,

A kiadvány hitelül: *Hevessy* miniszteri irodatiszt.

Atyafiságos szeretettel:

Debrecen, 1933 szeptember 13.

Dr. Baltazár Dezső,

püspök.

Református községekben minden község-házán készülő okmányra árvabélyeget! Egy-két fillérekből hegyre várat így építhetünk.

TARTALOM: A munka végén. K. B. — Tárcá : Segíts magadon! Horváth E. János. — Közélet : Az államosítás és a képzelődés. Kósa Béla. — A mi autonómiánk. Sz. I. — Különfélék. — Hivatalos értesítés : Körlevél.

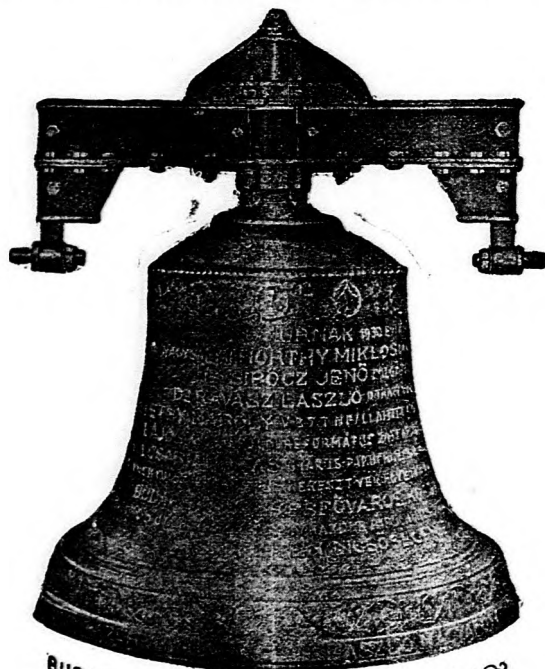
Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere**Szlezák László**

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE¹⁰⁰
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönők, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

- Dr. Baltazár Dezső : Elég nekem az Isten kegyelme 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50
Dr. Bartók György : Forradalom és reformáció —.30
Benke Tibor : A munkásság és a vallás belmissziói szempontból —.60
Czeglédy Emánuel : Baltazár Dezső református püspök életrajza —.50
Dr. Erdős József : A második helvét hitvallás 1.—
Dr. Erdős Károly : Méliusz világító-lámpásának sugarai —.50
Dr. Illyés Endre : A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90
Dr. Incze Gábor : Az Úr áldassék ! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—
— Esketési beszédek 3.—
— Keresztelési beszédek 3.—
— Temetési beszédek 3.—
— „Az az ember Te vagy !“ (Prédikációk) 2.—
Kroeker—Ferenczy Károly dr. : Világhatalom és Istenországa 3.40
Dr. szentpéteri Kun Ágota : A debreceni református Nagytemplom 1.—
Dr. szentpéteri Kun Béla : Magyar református egyházalkotmány 1.60
Makay Miklós : A gyakorlati keresztyén-ség világmozgalma 1.80
Dr. Módis László : Rövid bibliai héber nyelvtan. 6.—
— Zakariás próféta és könyve 2.80
Dr. Ravasz László : A nemzeti egység lelke —.40
Révész Imre élete 1.—
Dr. Révész Imre : Az Ige fénye (Prédikációk) 1.20
— Kálvin János élete —.80
Szabó Gyula : „Sötétségből világosság ragyogjon !“ (Prédikációk) 1.50
Dr. Szeberényi Lajos Zs. : Marxtól Leninig (A modern pogányság harca a keresztyénység ellen) 3.—
Varga József : Korálkönyv 5.—
Dr. Vasady Béla : A hit misztériuma 7.—

Fenti művek kaphatók :

„MÉLIUSZ“
KÖNYVKERESKEDÉS

DEBRECEN,
FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ. ALATT.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1933—1714